

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.114/2009/6. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Helmeczy László ügyvéd (1054 Budapest, Szemere u. 19. II/3.) által képviselt felperes neve, címe felperesnek - a Dr. Kardos Norbert ügyvéd (4400 Nyíregyháza, Bessenyei tér 17.) által képviselt I.rendű alperes neve, címe I. r. és II. rendű alperes neve, címe.) II. r. alperesek ellen személyhez fűződő jog megsértése tárgyában indított perében a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 3.P.21.239/2007/20. sorszámú ítélete ellen az I. és II. r. alperesek részéről 21. sorszám alatt előterjesztett és 23. sorszám alatt indokolt fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét részben megváltoztatja és szövegezésében pontosítja; megállapítja, hogy az I.-II. r. alperesek közleményének a következő kitételei sértették meg a felperes jó hírnevét:

- „felperes neve úr a munkavégzés kötelezettsége alóli felmentését és szabadságának pénzbeni megváltását kérte 2007. június 7-én.”,
- „Keresőképtelen betegsége alatt különböző sajtónyilatkozatokat tett, fény derült arra, hogy egyik korábbi súlyos mulasztását pótolva április 30-i keltkezésű támogatási megállapodást írt alá...”,
- A folyamatban lévő ügyeket kötelezettségvállalása/ígéréte ellenére sem adta át.”,
- A hulladékgazdálkodási projekthez szükséges kötvénykibocsátás előkészítése során a vonatkozó jogszabályok ismeretének alapvető hiányossága is megmutatkozott.”,
- „... a tervezési és kivitelezési szerződés megkötését követően - szintén az ügyvezető mulasztása miatt - még csak előkészítés alatt sincs a program megvalósítása szempontjából alapvető - már a program megindításakor nyilvánvalóan szükségszerű - 200 millió forint értékű közbeszerzési tender (technikai segítségnyújtás) megindítása.”

Az ítélet fenti rendelkezését 30 napon belül az I.-II. r. alperesek fizetett közleményként a „F.” című hetilapban tegyék közzé.

A II. r. alperes által fizetendő nem vagyoni kártérítés összegét 300 000 (Háromszázezer) forintba leszállítja.

Mellőzi az alperesek elsőfokú perköltség fizetésére kötelezését és kimondja, hogy mindkét fokú költségeiket a felek maguk viselik.

A felperes által fizetendő kereseti illeték összegét 51 000 (Ötvenegyezer) forintra felemeli, és kötelezi az I. r. alperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 21 000 (Huszonegyezer) forint kereseti illetéket.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 14 000 (Tizennégyezer) forint fellebbezési eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A felperes 2007. február 1-től 2007. június 30-ig a II. r. alperes munkaszervének a **M. F. Ü. Sz-Sz-B M-i T. és K. Kht**-nak az igazgatója volt, egyben project manageri munkakört is ellátott. A munkáltatói jogkört a II. r. alperes elnöke gyakorolta, aki 2007. június 8-án írásban közölte a felperessel, hogy a 2007. június 30. napján lejáró munkaszerződését nem kívánja meghosszabbítani, egyidejűleg 2007. június 11. napjától a munkavégzés alól felmentette azzal, hogy munkakörét maradéktalanul adja át és ha a folyamatban lévő ügyek megfelelő vitele igényli, a megbízott kérésére - munkaviszonya megszűnésének napjáig - jelenjen meg a munkahelyén és a munkaviszonyban töltött utolsó napon számoljon el.

A felperes 2007. június 8-án kelt - a társulás elnökének címzett levelében - egy 2007. június 6-i szóbeli utasításra hivatkozással közölte, hogy 2007. június 6. napjától tartózkodott a munkavégzéstől, ettől az időponttól kezdődően a kht. folyamatban lévő munkáival, iratkezelésével, kötelezettségvállalással és bármilyen egyéb, a kht. működését, gazdálkodását érintő tevékenységgel kapcsolatban anyagi- és jogi felelősséget nem vállal. Egyidejűleg tájékoztatta, hogy az elmúlt napok eseményei hatására kialakult egészségi állapota miatt a levél keltének megfelelő naptól keresőképtelen állományban van.

A felperes felmentésével kapcsolatban a helyi sajtóorgánumban különféle cikkek jelentek meg.

Az **I-M.** Kft. kiadásában megjelenő **F.** elnevezésű hetilapban az I. r. alperes, mint a II. r. alperes alelnöke 2007. június 22-én fizetett hirdetésként egy nyilatkozatot jelentetett meg.

A felperes a fizetett hirdetésként megjelenő közlemény tartalma miatt keresetében annak megállapítását kérte, hogy az I. és II. r. alperesek jó hírnév védelméhez fűződő jogában megsértették azzal, hogy a közlemény a következő valótlan, jó hírnév megsértésére alkalmas tényállításokat tartalmazza:

„felperes neve a munkavégzés kötelezettsége alóli felmentését és szabadságának pénzbeli megváltását kérte 2007. június 7-én ...”

„Ezt követően felperes neve úr június 8-án engedélyezett egynapos szabadságát töltve arról tájékoztatta a **Sz-t.** elnökét, hogy keresőképtelen beteggé vált. Keresőképtelen betegsége alatt különböző sajtónyilatkozatokat tett, fény derült arra, hogy egyik korábbi súlyos mulasztását pótolva, április 30-i keltezésű támogatási megállapodást írt alá betegsége alatt. A folyamatban lévő ügyeket kötelezettségvállalása/ígéréte ellenére sem adta át, sőt intézkedést sem tett ennek érdekében."

„A megbízott szakértők vizsgálatai alapján néhány napon belül mind a szilárdhulladék-program, mind a **F. Ü.** működésével kapcsolatban súlyos mulasztások, a törvényes működés szempontjából alapvető hiányosságok merültek fel."

„A hulladékgazdálkodási projekthez szükséges kötvénykibocsátás előkészítése során a vonatkozó jogszabályok ismeretének alapvető hiányossága is megmutatkozott."

„Az első ütemtervre vonatkozó tervezési és kivitelezési szerződés megkötését követően - szintén az ügyvezető mulasztása miatt, még csak előkészítés alatt sincs a program megvalósítása szempontjából alapvető - már a program indításakor nyilvánvalóan szükségszerű 200 millió forint értékű közbeszerzési tender megindítása."

„A szakmai hiányosságok mellett a meggondolatlan, alapvető információk hiányában tett nyilatkozatok veszélyeztethetik igazán a túlnyomórészt európai uniós forrásból finanszírozandó, és a megye minden települését érintő hulladékgazdálkodási projektet."

Kérte a Ptk. 84. § (1) bekezdés c) pontja alapján egyetemlegesen az I. és II. r. alperesek elégtételadásra kötelezését, valamint, hogy ennek saját költségükön megfelelő nyilvánosságot biztosítsanak. A Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontja szerint 1 500 000 forint nem vagyoni kártérítés és perköltség egyetemleges megfizetésére kötelezését is kérte az alpereseknek.

Az alperesek ellenkérelmükben a kereset elutasítását, a felperes költségekben történő marasztalását kérték. Arra hivatkoztak, hogy a Ptk. 78. §-ában nevesített jó hírnév megsértésének megállapításához több konjunktív feltétel együttes fennállására van szükség, melyek a perbeli esetben nem álltak fenn. Hivatkoztak arra, hogy a kifogásolt közlemény a felperes tevékenységére vonatkozó bírálatként értékelendő, ezért alkalmatlan a jó hírnév megsértésére.

Az elsőfokú bíróság bizonyítási eljárás lefolytatását követően ítéletével megállapította, hogy az I. és II. r. alperesek a 2007. június 18-i keltezésű „**F.**” nevű lapban megjelent közleménnyel megsértették a felperes jó hírnevét. Kötelezte az I. és II. r. alpereseket egyetemlegesen a közleményben foglaltakért a felperestől - saját költségükön - (fizetett hirdetésként) ugyanolyan körben kérjenek elnézést. Kötelezte a II. r. alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 750 000 forint nem vagyoni kártérítést. Kötelezte az alpereseket egyetemlegesen, hogy fizessenek meg a felperesnek 15 nap alatt 60 000 forint perköltséget. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 45 000 forint eljárási illetéket. Határozatának indokolásában a Ptk. 78. § (1) és (2) bekezdésében foglaltak alapján rögzítette, hogy a személyhez fűződő jogok védelme kiterjed a jó hírnév védelmére is. A jó hírnév sérelmét jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő, valótlan tényt állít, hírszettel vagy való tényt hamis színben tüntet fel.

Az I. r. alperes a **Sz-g T.** Elnökét helyettesítő jogkörben adta ki a közleményt egy olyan, még el nem készült vizsgálati jelentés alapján, amely olyan időszakot értékelt, amely a felperes vezetői megbízatása előtt keletkezett (1998-2006. novembere). Az I. r. alperes sem állította, hogy a közlemény megírásakor rendelkezésére álltak volna olyan objektív ellenőrzött tények, amelyek a közleményben foglaltak valóságtartalmát alátámasztották. A felperessel szemben sem a kinevező, sem a felügyelő bizottság nem alkalmazott szankciókat a gyorsjelentésben megállapított magatartások miatt. Kinevezése meghosszabbítása elmaradásának tényleges oka pedig jelen perben nem volt vizsgálható a felperes határozott kérelme miatt. Mindezek miatt a jogsértés tényét megállapította, az I., II. r. alpereseket egyetemlegesen elégtétel adására kötelezte. A nem vagyoni kártérítés megfizetésére irányuló kereseti kérelemmel kapcsolatban rögzítette, hogy a II. r. alperes, mint költségvetési szerv a Ptk. 28. §-a alapján jogi személy, helyette és nevében a vezetője jár el. A II. r. alperes helyettes vezetője az I. r. alperes, így az általa elkövetett jogellenes magatartásért a Ptk. 350. § (3) bekezdése alapján a II. r. alperes tartozik helytállni, figyelemmel a 350. § (2) bekezdésében foglaltakra is. A személyiségi jogot sértő közlemény a felperes önértékelését, társadalmi-gazdasági elfogadottságát csökkentette, a Pp. 206. §-ának alkalmazásával a nem vagyoni kár összegét 750 000 forintban állapította meg és rögzítette, hogy igazságügyi pszichológus szakértő kirendelését mellőzte, mert ilyen jellegű károsodásra maga a felperes sem hivatkozott és figyelembe vette azt a bírói gyakorlatot, amely szerint a szabadságelvonnás jogellenessége köztudottan a személyhez fűződő jogok csorbítását jelenti és ugyanez alkalmazandó a jó hírnévhez fűződő jog megsértése esetén is. A túlnyomórészt pernyertes felperes javára I.-II. r. alpereseket egyetemlegesen kötelezte perköltség megfizetésére, ugyanakkor a felperest pervesztessége arányában a feljegyzett eljárási illeték megfizetésére kötelezte.

Az ítélet ellen az I. és II. r. alperesek terjesztettek elő fellebbezést, melyben az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával a felperes keresetének teljes egészében történő elutasítását kérték. Fellebbezésük indokaként arra hivatkoztak, hogy az alperesek felelőssége csak akkor lett volna megállapítható, ha a közlemény tartalma valótlan lett volna. Az iratokhoz csatolt vizsgálati jelentés megállapításai alátámasztották és igazolták a közlemény valóságtartalmát. Az elsőfokú bíróság ebben a körben nem értékelte sem a vizsgálati jelentést, sem a jelentést készítő személy vallomását.

Annak nincs jelentősége, hogy a közlemény megírásakor a jelentés nem állt I. r. alperes rendelkezésére, ugyanis a vizsgálat akkor már folyt és annak állásáról információkkal rendelkeztek. Abból a tényből, hogy a felperes ellen felelősségre vonási eljárás nem indult, nem következik a közlemény tartalmának valótlansága.

Hivatkozott arra, hogy a közlemény a felperessel szemben vélemény-nyilvánítást, értékítéletet, bírálatot fogalmazott meg, kifejezőmódjában nem volt lealacsonyító, illetve bántó, így a jó hírnév megsértése ez okból sem lett volna megállapítható.

A szubjektív szankciót az elsőfokú bíróság jogszabálysértően alkalmazta a II. r. alperessel szemben, mert a felperes nem bizonyította, hogy őt az állított sérelemmel okozati összefüggésben olyan hátrány érte, amelynek csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez nem vagyoni kártérítés megállapítása szükséges. A meghallgatott tanúk úgy nyilatkoztak, hogy a közlemény ismeretében sem ingott meg a felperes szakmai kompetenciájába vetett

bizalmuk, sőt a Ny. Megyei Jogú Város Önkormányzata részére a felperes részvételével működő gazdasági társaság szakmai munkát is végzett, illetve végez.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet indokai szerinti helybenhagyását kérte.

Az ítélet tábla a fellebbezés hiányában a Pp. 253. § (3) bekezdése alapján nem érintette az ítélet keresetet részben elutasító rendelkezését, az alperesek fellebbezését részben az alábbiak szerint találta alaposnak.

Az elsőfokú bíróság az érdemi döntés hozatalához szükséges mértékben a tényállást feltárta, az abból levont jogi következtetéseivel is túlnyomórészt egyetértett az ítélet tábla a következő pontosításokkal.

Az elsőfokú ítélet rendelkező részéből nem tűnt ki, hogy a kifogásolt közlésnek mely kifejezései, illetve milyen tartalmi jelentése sérti a felperes jó hírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát. A Legfelsőbb Bíróság számos döntésében kifejtette, hogy a személyhez fűződő jog megsértésének megállapítása iránti perben az ítélet rendelkező része akkor felel meg a Pp. 213. § (1) bekezdésében megkívánt feltételeknek, ha valóságos tartalma alapján kifejezetten meghatározza a személyhez fűződő jogot sértő magatartást (Pfv.IV.20.157/2001/5., Pf.IV.26.146/2000/7., Pf.IV.26.561/2001/7.). Az ítélet rendelkező részében kell a jogsértés mibenlétét megfogalmazni, az alperes terhére rótt magatartást félre nem érthetően kell kifejezésre juttatni.

Fentiek miatt az ítélet tábla a kifogásolt közlés jogsértő tényállításainak megfogalmazásával pontosította az elsőfokú ítélet rendelkezését.

A kereset tartalmazta, hogy mely tényállításokat kifogásolt a felperes, melyek közül az ítéletének rendelkező részében nevesített kitételeket jó hírnevet sértőnek találta az ítélet tábla is, mert megállapítható volt, hogy azok a felperesre vonatkoztak, valótlan tény állítottak és alkalmasak voltak a felperes jó hírnevének a megsértésére. Nem osztotta az ítélet tábla az alperesek fellebbezésében foglaltakat, nevezetesen azt, hogy a vizsgálati jelentés megállapításai alátámasztották volna a közlemény valóságtartalmát. Az elsőfokú bíróság erre vonatkozóan kifejtett jogi indokaival az ítélet tábla is egyetértett.

A kifogásolt közlések közül az egyik a **F. Ü.**-re vonatkozott, a másik egy elmarasztaló általános véleményt fogalmazott meg, ezek nem a felperesre, mint természetes személyre vonatkoztak, így az ebben a vonatkozásban a jogsértés megállapítása iránt előterjesztett keresetet nem találta alaposnak az ítélet tábla.

Kiegészítette, illetve pontosította az ítélet tábla az elégtételadásra vonatkozó elsőfokú ítéleti rendelkezést, mert az nem tartalmazott teljesítési határidőt, továbbá megfogalmazása nem volt egzakt.

A Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontja szerint alkalmazandó Ptk. 339. § (1) bekezdés alapján nem vagyoni kártérítést követelhet az, akit személyhez fűződő jogában megsértettek, ha

bizonyítja, hogy a jogellenes magatartással okozati összefüggésben őt kár, nevesítetten nem vagyoni hátrány érte. A kár bekövetkezését esetenként a Pp. 163. § (3) bekezdése alapján köztudomású tényként is meg lehet állapítani. A hátrány bekövetkeztének megállapításához általában és a köztudomás alapján sem elégséges annak csupán az elvi lehetősége, hogy az adott jogsértő közlés alkalmas lehet az érintett személy kedvezőtlen megítélésére.

Az elsőfokú ítélet sem állapított meg bizonyított hátrányt, a perben meghallgatott tanú felperesről alkotott megítélése a cikk hatására sem változott.

A felperes kinevezését a megbízási szerződés lejártát követően nem hosszabbították meg. Köztudomásúnak fogadható azonban el, hogy - miután a közlemény irányultsága nyilvánvaló volt - a Pp. 163. § (3) bekezdése alapján a felperes szakmai önbecsülése pénzbeli kárpótlásra is alapot adó módon csorbult. Az elsőfokú bíróság által megállapított nem vagyoni kártérítés összegét azonban az ítélet tábla túlzottnak találta és azt a rendelkező rész szerinti mértékűre leszállította, mert az arányban áll, de egyben elégséges is a felperest ért nem vagyoni hátrány kompenzálására.

A módosult pernyertességi aránynak megfelelően az ítélet tábla úgy határozott, hogy a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján a perrel felmerült első- és másodfokú költségeiket a felek maguk viselik.

A felperes által fizetendő kereseti illeték összegét a megváltozott pernyertességi arány miatt felemelte, egyidejűleg a Pp. 253. § (3) bekezdése alapján az I. r. alperest kötelezte határozatlan pertárgyérték alapul vételével kereseti illeték megfizetésére, melyről az elsőfokú bíróság elmulasztott rendelkezni.

A fellebbezés részben sikerre vezetett, az I. r. alperes a fellebbezési illetéket felhívás nélkül leróta, a II. r. alperes személyes illetékmentes, a felperes pedig a pervesztessége arányában tartozik az államnak külön felhívásra fellebbezési eljárási illetéket megfizetni.

A fentebb kifejtettek alapján az ítélet tábla a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján a rendelkező rész szerint az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta.

D e b r e c e n, 2009. november 4. napján

Dr. Urhegyi Béla sk. a tanács elnöke, Dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta sk. előadó bíró, Dr. Riczu András sk. bíró

A kiadmány hitelül:

- kiadó -